

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Onze-Lieve-Vrouwinstituut te Antwerpen

Hoofdstructuur so

	Instellingsnummer	53173
	Instelling	Onze-Lieve-Vrouwinstituut
directeur		Kris SMOUT
adres		Grotesteenweg 489 - 2600 BERCHEM
telefoon		03-230.12.78
fax		03-281.80.71
e-mail		secretariaat@pulhof.be
website/URL		http://www.pulhof.be
	Bestuur van de instelling	963645 - VZW Onze-Lieve-Vrouwinstituut te BERCHEM
adres		Grotesteenweg 489 - 2600 BERCHEM
	Scholengemeenschap	113019 - SGKSO Onze-Lieve-Vrouw-van-Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Nieuwstraat 94 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/10/2010, 26/10/2010, 27/10/2010, 28/10/2010
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	28/10/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	24/11/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Etienne Gielen
	Teamleden	Johanna Coeman Jos Vermijl William Vroonen
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	6
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Engels in de derde graad aso	7
4.2 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom en de tweede graad aso	8
4.3 Nederlands in de eerste en de tweede graad aso	9
4.4 Wiskunde in de tweede en de derde graad aso	10
4.5 Engels in de derde graad aso, pool Moderne talen	12
4.6 Studierichting Humane wetenschappen in de derde graad aso	13
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
5.1 Personeelsbeheer	14
5.2 Professionalisering	14
5.3 Materieel beleid	15
5.4 Welzijn	15
5.5 Curriculum	15
5.6 Begeleiding	15
5.7 Evaluatie	17
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	18
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	20
7.1 Wat doet de school goed?	20
7.2 Wat kan de school verbeteren?	20
7.3 Wat moet de school verbeteren?	20
8. ADVIES	21
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	21

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

Het Onze-Lieve-Vrouwinstituut van Berchem levert inspanningen om kwaliteitsvol onderwijs aan te bieden. Deze inspanningen worden echter niet steeds, en in sommige gevallen onvoldoende, ondersteund door een duidelijke beleidsvisie en de concretisering ervan. Tot op heden is het beleid op deze school te beschrijven als een beleid waar veel wordt vertrouwd op de verantwoordelijkheidszin van de personeelsleden en de vakgroepen, maar waar de realisaties van de leerplannen te weinig worden geëvalueerd en bijgestuurd. Door het ontbreken van voldoende cyclische sturing (plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) en te weinig formele afspraken, worden de professionaliteit en de gelijkgerichtheid in onvoldoende mate bevorderd. Het gevolg is dat de toewijding van de vakgroepen om een voldoende hoog studiepeil na te streven voor een aantal vakken zwak tot onvoldoende is afgestemd op de visie en de vereisten van de leerplannen.

Ondanks een toenemend aantal leerlingen met een andere thuistaal dan het Nederlands, is het aantal leerlingen met een risicoprofiel rond gelijke onderwijskansen veeleer beperkt. Voor de leerlingen die het wat moeilijker hebben, worden vooral in de eerste graad voldoende ondersteunende initiatieven opgezet: aandacht voor het leren leren, inhaallessen om mogelijke (taal)achterstand weg te werken en maatregelen voor leerlingen met leerstoornissen. Toch zitten behoorlijk wat leerlingen een leerjaar over of verlaten ze de school vroegtijdig. Vooral op het einde van de eerste en van de tweede graad dienen relatief veel leerlingen af te haken of krijgen ze een advies om van onderwijsvorm of studierichting te veranderen. De studieresultaten worden wel in kaart gebracht, maar vormen nog geen aanleiding tot bijsturing van het pedagogisch beleid en de onderwijsprocessen.

Het aantal leerlingen dat na het behalen van hun diploma secundair onderwijs verder studeert in het hoger onderwijs, situeert zich rond het Vlaams gemiddelde, maar het studiesucces van deze leerlingen in het voortgezet onderwijs ligt lager dan het studiesucces van de leerlingen in de referentiescholen. De school verzamelt de studieresultaten van de oud-leerlingen, maar deze werden nog niet benut om doeltreffende bijstellingen door te voeren op schoolniveau, leraarniveau en leerlingniveau.

De school beweegt zich op dit ogenblik tussen het vasthouden aan traditie en het groeiend inzicht dat het hedendaagse onderwijs dient te worden afgestemd op de maatschappelijke realiteit en de visie van de leerplannen. De meeste vakgroepen nemen de leerplanrealisatie ter harte, maar de implementatie en de toepassing van een aantal vernieuwende aspecten verlopen moeizaam. Daarnaast is de evaluatie onvoldoende afgestemd op de leerplanvisie die stelt dat vaardigheden, attitudes en processen (het competentie leren) aan toenemend belang winnen, terwijl nu de nadruk nog sterk ligt op de reproductie van opgedane kennis. De professionalisering van het korps is eveneens nog onvoldoende gericht op de schoolnaden en wordt grotendeels overgelaten aan het initiatief van de vakgroep of de individuele leraar. De onlangs gerenoveerde en overwegend aangename leslokalen bieden mogelijkheden tot het uitbouwen van een krachtige leeromgeving. Het aanwenden van ICT in de lessen verloopt echter nog niet optimaal en beantwoordt niet aan de verwachtingen van de verschillende leerplannen.

Onder het gezegde 'goede afspraken maken goede vrienden' zorgt een gedetailleerd schoolreglement voor duidelijkheid en discipline. De school hecht in haar pedagogisch project veel belang aan normen en waarden. Dit uit zich onder meer in een gelijkgerichte kledij, het project wederzijds respect en een gedetailleerd sanctiebeleid. Naar de socio-emotionele begeleiding en de opvolging van de leerhouding gaat veel zorg uit en voorziet de school in de nodige begeleidende structuren. Een sterke beleidslijn vormt de brede culturele vorming met aandacht voor de vakoverschrijdende eindtermen.

De school heeft de haar toegekende decretale taak om de kwaliteit van haar onderwijs te bewaken nog onvoldoende opgenomen. Niet alle opmerkingen uit het vorige

doorlichtingsverslag (“waarin scoort de school minder goed”, blz.30) hebben geleid tot het nemen van de nodige initiatieven en impulsen. De school draagt zorg voor haar leerlingen en voor hun leerprestaties, maar gaat hierbij niet steeds doelgericht en doeltreffend te werk. Het gevolg is onder meer dat het niet voldoen aan alle erkenningsvoorwaarden heeft geleid tot een advies dat beperkt gunstig is.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Engels
Geschiedenis
Nederlands
Wiskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 3 ASO Economie-moderne talen
Graad 3 ASO Economie-wiskunde
Graad 3 ASO Humane wetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Socio-emotionele begeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- Recente verhuizing naar een gerenoveerd gebouw op dezelfde campus.
- Gelegen langs een drukke verkeersader, maar in een rustig domein.
- Groeiende taalheterogeniteit.
- Aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Engels in de derde graad aso

Voldoet niet

Vaststellingen

- De eindtermen en de leerplandoelstellingen van de basisvorming (leerplan 2004/0279/042) worden voor het vak Engels niet in voldoende mate gerealiseerd.
- Het onderwijs- en leerproces voor Engels worden onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen die een communicatieve aanpak en vaardigheidsonderwijs vragen. Vooral voor spreek- en gespreksvaardigheid kan de school niet aantonen dat de leerlingen de leerplandoelstellingen rond het gebruik van het Engels tijdens het spreek- en gespreksproces bereiken.
- De meeste doelstellingen rond de vaardigheden worden eenzijdig benaderd en bijgevolg onvoldoende gerealiseerd: spreken (enkel short speeches), schrijven (meestal boekbesprekingen of geziene teksten), lezen (overwegend tijdschriftartikels of literaire uittreksels). Heel wat tekstsoorten (vooral een gebrek aan argumentatieve en prescriptieve teksten) blijven onbehandeld en ook de bijhorende strategieën krijgen onvoldoende aandacht.
- De selectie van grammaticale leerinhouden en woordenschat gebeurt te weinig op basis van hun communicatieve relevantie. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen receptieve en productieve woordenschat. Grammaticale opzoekvaardigheid en woordleerstrategieën worden onvoldoende gestimuleerd.
- Enkele samenzettingen leiden tot grote lesgroepen die de leerplanrealisatie bemoeilijken. De materiële randvoorwaarden zijn niet altijd verzekerd. Er wordt weinig vakgerichte navorming gevolgd.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende transparant is. De resultaten dagelijks werk worden niet gerubriceerd met als gevolg dat het niet duidelijk is of men voldoende evaluatiegegevens heeft over alle onderdelen van de leerplannen. Voorts roepen de criteria voor mondelinge proefwerken vragen op, aangezien de mondelinge bevraging van leerstof geen valide informatie geeft over het beheersingsniveau met betrekking tot de doelstellingen voor spreken/gesprekken voeren.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende valide is. Of de leerlingen in relevante communicatieve situaties de leerplandoelstellingen spreek- en gespreksvaardigheid tijdens het spreekproces bereiken, kan men niet aantonen. Het reflecteren over de eigen vaardigheden en competenties komt in de evaluatie niet aan bod.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende leerplangericht is. Ondermeer door de vanuit het schoolbeleid opgelegde puntenverdeling dagelijks werk / proefwerken gaat er onvoldoende aandacht uit naar procesevaluatie, zoals het leerplan vraagt. Voor dagelijks werk (door de school onterecht permanente evaluatie genoemd) overweegt kennis, die onvoldoende in functionele contexten wordt getoetst en de proefwerkopgaven dekken slechts een smal spectrum aan tekstsoorten en strategieën. De leerlingenresultaten zijn dan ook maar voor een klein gedeelte gebaseerd op de beheersing van eindtermen en leerplandoelstellingen. Ze worden verder niet geanalyseerd om het onderwijsproces bij te sturen en om te remediëren tijdens het leerproces. De rapportering bestaat hoofdzakelijk uit cijfers en vaststellingen.

4.2 Geschiedenis in de eerste graad A-stroom en de tweede graad aso

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplanrealisatie geschiedenis voldoet voor de basisvorming in eerste en de tweede graad.
- De vakgroepwerking, het informele overleg en de aandacht voor leerlijnen en verticale en horizontale samenhang bevorderen de leerplanrealisatie. Het recent ontwikkelde streven naar jaarplannen die de leerlijnen nog meer centraal stellen zal de resultaten nog versterken. Er is binnen de vakgroep voldoende aandacht voor zelfevaluatie.
- Door de ICT-ondersteunde leerlingenopdrachten worden de leervaardigheden (onderzoeks- en reflecteervaardigheid, probleemoplossende vaardigheid) en de groei naar zelfstandigheid bij het leren opgebouwd. Zo worden in beide graden de onderliggende leerstrategieën voldoende gevisualiseerd om de leerautonomie van de leerlingen maximaal te versterken, maar durft men die nog niet stelselmatig te implementeren. Betere afspraken binnen de vakgroep over de selectie van de leerinhouden inhouden kan dit doel bewerkstelligen. Hier liggen zeker nog groeikansen. De weinig krachtige leeromgeving in het vaklokaal wordt ondervangen door de didactische deskundigheid, doch werkt weinig aanmoedigend voor vormen van zelfstandig leren en binnenklasdifferentiatie.
- In de eerste graad komen de drie pijlers van de leerplancriteria voldoende aan bod: initiatie in het historische referentie- en begrippenkader, studie van de samenlevingen in de Prehistorie, het Oude Nabije Oosten en de Klassieke Oudheid en initiatie in het historische speur- en denkwerk. Men houdt er zich consequent aan de structuur en de methodiek van de leerboeken. Veelvuldige oefeningen en toepassingen die leerlingen maken in de verzorgde leerlingencursus (I,1) of het werkschrift (I,2) getuigen van aandacht voor kennis, inzicht en herkenbaarheid in de actualiteit.
- De zelfde krachtlijn wordt teruggevonden in de tweede graad. Daar valt in de verzorgde leerlingencursussen de grote aandacht op voor de structuurbegrippen en het consequent inoefenen van de historische vaardigheden. Op basis van verwerkingsopdrachten leren de leerlingen tekst- en beeldbronnen, grafieken of tabellen en historische kaarten interpreteren en analyseren. Feiten, begrippen, verklaringen, tegenstellingen en relaties binnen de respectieve thema's en samenlevingen worden steeds aangeboden met aandacht voor samenlevingsoverstijgende ontwikkelingslijnen en hedendaagse problemen.
- De evaluatie gebeurt productgericht. Ook bij de persoonlijke opdrachten en groepswerken wordt het leerproces (vaardigheden en attitudes) weinig in rekening gebracht. Toetsen zijn overwegend reproductiegericht. De examens zijn in beide graden verzorgd opgesteld. Ze liggen in het verlengde van het leerproces, zijn transparant en er is evenwicht voor de toetsing van de verschillende componenten van het leerplan.
- In beide graden is er voldoende aandacht voor talige ontwikkeling en de strategieën van het leren leren.
- De studieresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed.
- De leraren maken efficiënt gebruik van het elektronisch platform om informatie en/of lesmateriaal aan leerlingen of collega's door te geven. Ook jaarplannen, leerplannen, handleidingen, oefeningen, tests worden digitaal aangeboden.

4.3 Nederlands in de eerste en de tweede graad aso

Voldoet

Vaststellingen

- De leerplandoelstellingen voor het vak Nederlands worden in de eerste en in de tweede graad in voldoende mate gerealiseerd. De resultaten voor het vak zijn goed. De vakgroep heeft oog voor het functioneel en het vak- en schooloverstijgend belang van het Nederlands. De overwegend vaardigheidsgerichte onderwijspraktijk komt echter regelmatig in conflict met de productgerichtheid van de (summatieve) evaluatie.
- Het vanaf dit schooljaar aangereikte nieuwe leerplan voor de eerste graad (D/2010/7841/016) bevindt zich voor de vakgroep nog in de studiefase, zodat een aantal nieuwe inzichten en de gewijzigde benaderingswijze de weg naar de klas nog moeten vinden.
- Het aanreiken van taalsteun in de vorm van strategieën en het inzetten van activerende werkvormen, in bij voorkeur contextrijke opdrachten, komen stilaan van de grond. Het aanwenden van taalrijke opdrachten in de vorm van projecten, zoals waargenomen tijdens de klasbezoeken, vormt een voorbeeld van goede praktijk waarbij de taalvaardigheden meer geïntegreerd worden aangeboden.
- Er komt voldoende variatie in tekstsoorten voor, terwijl de nodige afwisseling wat het criterium publiek en het aanwenden van diverse taalregisters betreft, meer onder de aandacht gebracht kan worden. Het leerboek staat het werken met authentiek taal- en tekstmateriaal soms in de weg.
- Het aanzetten tot literaire competentie en leesplezier krijgt voldoende ruimte. De vakgroep overweegt het opstarten van het leesportfolio om de leesontwikkeling van de leerlingen in kaart te brengen.
- De leerlingen worden in voldoende mate begeleid en ondersteund. Differentiatie is vooral gericht op leerlingen met geattesteerde leermoeilijkheden voor wie sticordi - maatregelen worden ingezet. De talige beginsituatie van de leerlingen wordt niet gemeten, alhoewel van de eerstejaarsleerlingen een taalttest wordt afgenomen voor de start van het schooljaar. De criteria van de taalttest zijn echter niet geëxpliciteerd. De school stelt dat ze enkel nagaat of leerlingen het Nederlands beheersen. De toetsen lijken niet echt erop gericht om de behoeften inzake taalvaardigheid Nederlands in kaart te brengen. Bij leerlingen met zwakkere resultaten kunnen ze een (school)ontradend effect hebben of aanleiding vormen voor een remediërsplan.
- Vanuit de GOK-werking worden inhaallessen voorzien voor taalzwakke leerlingen. Het leren leren heeft eveneens zijn plaats binnen het lescurriculum van de eerste graad. Binnenklasdifferentiatie wordt eerder zelden toegepast.
- Bij het evalueren staat de groei van de leerling te weinig centraal. De evaluatie is vooral productgericht, zodat de processen die de jongeren nodig hebben bij het plannen, uitvoeren en beoordelen van hun taaltaken onvoldoende aandacht krijgen. Met het aanwenden van zelf- en peerevaluatie wordt een goede aanzet gegeven tot (zelf)reflectie om het leerproces meer in kaart te brengen.
- De evaluatie maakt onvoldoende integraal deel uit van het leerproces en vormt nog te vaak een doel op zich. Dit houdt tevens in dat veel tijd wordt uitgetrokken voor het inwinnen van evaluatiegegevens, zodat het optimaal aanwenden van de onderwijstijd en hierdoor ook de leerplanrealisatie in het gedrang komen.
- De evaluatie is niet steeds voldoende valide en transparant. Regelmatig krijgt het taalbeschuwend gedeelte een te groot puntenoverwicht ten opzichte van de vaardigheden. Daarnaast worden de criteria niet steeds duidelijk gecommuniceerd met de leerlingen.
- De attitudes, die in de eindtermen uitdrukkelijk staan opgenomen, worden stilaan geïntegreerd in de taalopdrachten. De leerlingen worden tevens aangespoord om hun taalgebruik te verzorgen. Het opnemen van de zorg voor taal in de evaluatie ondersteunt het belang ervan.

- Horizontaal en binnen de graden wordt goed samengewerkt, wat in de eerste graad onder meer resulteert in een gezamenlijke jaarplanning en proefwerken. De uitwerking van verticale leerlijnen en van evaluatiecriteria staat nog in een beginfase. De vakgroepwerking ontvangt hiervoor weinig beleidsmatige impulsen. Ook op het vlak van professionalisering is er zelden sprake van een gerichte sturing.
- Op dit ogenblik en deels door de op stapel staande inrichting van de leslokalen is er nog geen sprake van een krachtige leeromgeving om de leerprocessen meer doelgericht te ondersteunen. ICT en audiovisuele middelen zijn niet steeds vlot beschikbaar of worden leraargebonden aangewend.
- De vakgroep Nederlands fungeert als motor om het taalbeleid op schoolniveau te stimuleren en over te brengen naar alle andere vakken waarin teksten een belangrijke rol spelen.

4.4 Wiskunde in de tweede en de derde graad aso

4.4.1 Wiskunde in de tweede graad aso

Voldoet

4.4.2 Wiskunde in de derde graad aso in de studierichtingen zonder component wiskunde

Voldoet

4.4.3 Wiskunde in de derde graad aso, pool Wiskunde

Voldoet niet

Vaststellingen

- In de tweede graad worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van de basisvorming wiskunde van het leerplan (D/2002/047) in voldoende mate gerealiseerd, met de nuances per aantal wekelijkse lestijden en de overeenkomstige leerweg in het leerplan. De vakgroep moet er echter over waken om geen leerplandoelen over te hevelen van de tweede naar de derde graad (bijv. vectoren). De eenpoligheid in de tweede graad wordt conform de regelgeving toegepast.
- In de derde graad worden de eindtermen en de leerplandoelstellingen van de basisvorming wiskunde (leerplannen D/2004/0279/020 en D/2004/0279/021) in voldoende mate gerealiseerd in de studierichtingen zonder component wiskunde. De selectie van de keuzeonderwerpen steunt op een doordachte visie. De realisatie van de algemene eindtermen rond mathematisatie (eindtermen 3 en 4) krijgt voldoende diepgang.
- De eindtermen en de leerplandoelstellingen van de specifieke vorming van de pool wiskunde (leerplan D/2004/0279/019) worden onvoldoende gerealiseerd in de derde graad ASO in de pool wiskunde omwille van het niet realiseren van de specifieke eindtermen (SET) met betrekking tot de onderzoekscompetentie (SET 20, 21 en 22). De andere specifieke eindtermen, met inhouden uit algebra, analyse, meetkunde, discrete wiskunde, statistiek en kansrekening en wiskunde en cultuur worden wel met voldoende diepgang gerealiseerd.
- Er ontbreken op schoolniveau structuren om de leerplanrealisatie te bewaken en te ondersteunen via doelgerichte nascholing. Hierdoor hebben o.a. de klaspraktijk en de doelstellingen van het leerplan voor de pool wiskunde elkaar gekruist. Men heeft uit het oog verloren dat het decreet eist dat alle leerlingen binnen hun poolvak de specifieke eindtermen rond de onderzoekscompetentie moeten realiseren. Dit hiaat is recent door het directieteam en de vakgroep vastgesteld wat resulteerde in een pedagogische studiedag in oktober 2010, met ondersteuning van de pedagogische begeleiding. De leerplannen waarin de SET zijn opgenomen dateren echter al van 2004. Een

groeimodel van leren onderzoeken tot onderzoekend leren over de zes leerjaren heen ontbreekt.

- De vakgroep heeft bewust gekozen om ICT-integratie na te streven met behulp van algebra- en meetkundesoftware op computer en niet met ondersteuning van het grafisch rekentoestel. De frequentie van ICT-integratie in de tweede en de derde graad is leraargebonden en veeleer sporadisch. Als men ICT inschakelt in het onderwijsproces, gebeurt dit wel functioneel. Omwille van de hoge bezettingsgraad van de computerlokalen is het voor de leraren praktisch niet evident om de algemene eindterm in verband met ICT (eindterm 7) en de ICT-verwachtingen in de leerplannen in voldoende mate te realiseren.
- In alle lesgroepen streeft men in de lessen een hoog niveau na en het bereiken van dat niveau lukt goed, behalve in de tweede graad in de studierichting Wetenschappen. Een analyse van de evaluatiegegevens en de deliberatieresultaten geeft aan dat de keuze voor de studierichting Wetenschappen in II voor een relatief grote groep leerlingen een vlucht is voor de taalvakken op basis van ervaren werkdruk in I,2. Maar, in de tweede graad blijkt voor deze leerlingen ook de wiskunde een struikelblok te zijn. Zij worden dan overwegend via een B-attest naar studierichtingen in de derde graad verwezen met weliswaar minder wekelijkse lestijden wiskunde, maar met opnieuw meer lestijden talen. Dit studietraject resulteert dan, voor de meeste van deze leerlingen in III,1 in een C-attest.
- De congruentie tussen de leerplanrealisatie en de evaluatie is voldoende.
- Men hanteert voor het dagelijks werk vooral een testcultuur en integreert zelden elementen van een evaluatiecultuur, hoewel de eindtermen en de leerplannen naast kennis een verzameling vaardigheden en attitudes benadrukken. Uit de aard van de toets- en taakopgaven voor dagelijks werk blijkt dat zwakke resultaten meestal te relateren zijn aan een dalende studie-ijver, studiemotivatie en doorzettingsvermogen. Dit probleem situeert zich vooral in de studierichting Wetenschappen in de tweede graad en in de studierichtingen zonder de component wiskunde in de derde graad. Men werkt overwegend met aangekondigde toetsen. Het is enerzijds positief dat de school de leerlingen wil ondersteunen om te werken aan een grotere zelfredzaamheid en zelfstandigheid, maar anderzijds creëert dit systeem voor de leerlingen ook valkuilen m.b.t. het bijhouden van de leerstof. In sommige klassen kan de leraar onvoldoende steunen op verworvenheden uit de vorige les(sen), wat een hinderpaal is voor een dynamisch lesverloop en een vlotte realisatie van de leerplandoelstellingen.
- Het niveau van de proefwerken is in de twee graden hoog en de examenresultaten variëren van behoorlijk tot goed. Leerlingen met jaaronvoldoendes voor wiskunde zijn veeleer uitzonderlijk (behalve in Wetenschappen in II). Dit overwegend positief evaluatiebeeld is een barometer voor de dagdagelijkse inzet en vooral de wiskundige drive van de vakgroep.
- De vakgroep legt de klemtoon overwegend op de ontwikkeling en de evaluatie van de reken- en de tekenvaardigheden. De aandacht voor de wiskundige taalvaardigheden is leraargebonden. De andere vakgebonden vaardigheden (denk- en redeneervaardigheid, probleemoplossende vaardigheden) en de ICT-vaardigheden komen minder aan bod, mede door de sterke leerboekgerichtheid.
- Uit lesobservaties, gesprekken en leerlingennotities blijkt dat het klassieke lespatroon geregeld op een functionele wijze wordt doorbroken met groepswork, teamwork en begeleid zelfstandig werken. De aandacht voor 'leren leren' is veeleer impliciet aanwezig. Het wordt vooralsnog niet opgebouwd binnen een spiraalcurriculum waarbij op ieder onderwijsniveau, graad en leerjaar aan de reeds aangebrachte vaardigheden iets wordt toegevoegd (leerlijnen). De inrichting van de leslokalen is basic. Ze bieden geen inhoudelijke meerwaarde aan een wiskundige onderwijs- en leeromgeving. Om de interesse en het enthousiasme voor wiskunde bij de leerlingen van de tweede en de derde graad te prikkelen neemt de school deel aan de wiskunde-olympiades.

- Tijdens de twee schooljaren voorafgaand aan de doorlichting werden enkele vakgerichte en algemeen pedagogische nascholingen gevolgd en de opgedane ideeën worden geïmplementeerd.

4.5 Engels in de derde graad aso, pool Moderne talen

Voldoet niet

Vaststellingen

- De eindtermen en de leerplandoelstellingen van de specifieke vorming in de pool Moderne talen (leerplan 2006/0279/041) worden niet in voldoende mate gerealiseerd.
- Over de realisatie van de specifieke eindtermen (SET) – en met name de onderzoekscompetentie (SET 16-18) - bestaan nog geen schoolbrede afspraken. De onderzoekscompetentie wordt nog niet gekaderd in een traject van geleidelijke verzelfstandiging van het leerproces. Een aantal leeractiviteiten (bijv. informatie verzamelen, verwerken en erover rapporteren) bereiden erop voor, maar die zijn nog overwegend leraargestuurd en resulteren niet in een onderzoek over een linguïstisch of literair onderwerp (SET 17), waarbij de leerlingen het hele onderzoekstraject zelfstandig doorlopen.
- De specifieke eindtermen die in samenhang met de eindtermen van de basisvorming gerealiseerd kunnen worden (1, 3, 5-7, 9,11-14) krijgen geen behandeling die leidt tot een verbreding van de communicatieve vaardigheden uit de basisvorming en een verdieping van de reflectie op taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem. Het hogere beheersingsniveau dat met de SET wordt beoogd, wordt onvoldoende bereikt. Het verwerkingsniveau van de taaltaken verschilt hiervoor te weinig van de basisvorming.
- Het onderwijs- en leerproces voor Engels worden onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen die een communicatieve aanpak en vaardigheidsonderwijs vragen. Vooral voor spreek- en gespreksvaardigheid kan de school niet aantonen dat de leerlingen de leerplandoelstellingen rond het gebruik van het Engels tijdens het spreek- en gespreksproces bereiken.
- Enkele samenzettingen leiden tot grote lesgroepen die de leerplanrealisatie bemoeilijken. De materiële randvoorwaarden zijn niet altijd verzekerd. Er wordt weinig vakgerichte navorming gevolgd.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende transparant is. De resultaten dagelijks werk worden niet gerubriceerd met als gevolg dat het niet duidelijk is of men voldoende evaluatiegegevens heeft over alle onderdelen van de leerplannen. Voorts roepen de criteria voor mondelinge proefwerken vragen op, aangezien de mondelinge bevraging van leerstof geen valide informatie geeft over het beheersingsniveau met betrekking tot de doelstellingen voor spreken/gesprekken voeren.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende valide is. Of de leerlingen in relevante communicatieve situaties de leerplandoelstellingen spreek- en gespreksvaardigheid tijdens het spreekproces bereiken, kan men niet aantonen. Het reflecteren over de eigen vaardigheden en competenties komt in de evaluatie niet aan bod.
- De school kan niet aantonen dat de evaluatie voldoende leerplangericht is. Ondermeer door de vanuit het schoolbeleid opgelegde puntenverdeling dagelijks werk / proefwerken gaat er onvoldoende aandacht uit naar procesevaluatie, zoals het leerplan vraagt. Voor dagelijks werk (door de school onterecht permanente evaluatie genoemd) overweegt kennis, die onvoldoende in functionele contexten wordt getoetst en de proefwerkopgaven dekken slechts een smal spectrum aan tekstsoorten en strategieën. De leerlingresultaten zijn dan ook maar voor een klein gedeelte gebaseerd op de beheersing van eindtermen en leerplandoelstellingen. Ze worden verder niet geanalyseerd om het onderwijsproces bij te sturen en om te remediëren tijdens het leerproces.

4.6 Studierichting Humane wetenschappen in de derde graad aso

Voldoet

Vaststellingen

- De conclusie is gericht op de vakken cultuur- en gedragswetenschappen in de derde graad. Daarnaast werden ook de 'projecturen' (1 uur in III,1 en 2 uren in III,2) onderzocht. De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De leerlingenresultaten zijn globaal van een behoorlijk niveau. Wat het vervolgetraject van de leerlingen betreft is de participatiegraad aan het hoger onderwijs hoger dan het Vlaamse gemiddelde, maar het studiesucces is lager.
- De doelen in verband met de onderzoekscompetentie worden enerzijds geïntegreerd in cultuur- en gedragswetenschappen en versterken op die manier de curriculumrealisatie. Anderzijds worden de verschillende deelcompetenties tijdens de 'projecturen' getraind aan de hand van opgelegde opdrachten en volgens een leerlijn. Men kan zich nog verder ontwikkelen door de opdrachtenfiches voor taken te verfijnen en erover te waken dat de leerlingen in de derde graad steeds doordachte hypothesen of onderzoeksvragen formuleren. Dit wordt overigens niet aangestuurd door een schoolvisie ter zake.
- De vakgroep heeft een duidelijke visie op de studierichting. Hoewel de opvattingen niet altijd stroken met de integrale benadering door het leerplan, zijn de doelen wel voldoende leerplangericht. Men vertaalt die niet altijd voldoende duidelijk of transparant in plannings-, registratie- en evaluatiedocumenten. Zeker wanneer een vak verkaveld wordt over meer leraren, is er nood aan gezamenlijke en functionele planningsinstrumenten volgens een bij voorkeur gelijkaardig model. De professionele deskundigheid van het lerarenteam is bevredigend, hoewel sommige leraren ervoor opteren om zich te specialiseren en zich niet te vormen voor deelaspecten van de leerplannen. De vakgroep evalueert de eigen werking op regelmatige basis.
- Het organiseren van didactische uitstappen, projecten en gastsprekers ondersteunt een levensechte inkleuring van het curriculum. Ook in het zoeken naar geschikt en actueel studiemateriaal en het opstellen van een leerlingencursus wordt heel wat tijd en energie geïnvesteerd. De materiële ondersteuning van de studierichting is beperkt en de leeromgeving is niet altijd voldoende leerkrachtig. Er is één vaklokaal met computer en beamer. Hierdoor is de ICT-integratie door de leraren er, maar de implementatie op leerlingenniveau is niet overall even sterk. Voor een aantal projecturen kunnen ICT-lokalen gereserveerd worden. Er zijn zeker nog groeimogelijkheden op het vlak van het gebruik van de digitale leeromgeving.
- De leerlingbegeleiding is goed uitgebouwd met speciale aandacht voor instromers en leerlingen die extra zorg nodig hebben. Diverse werkvormen komen aan bod. De interactie tussen leerlingen en leraren verloopt spontaan en gedisciplineerd.
- De evaluatie is voldoende afgestemd op de leerplandoelen en ze is meestal kwaliteitsvol. De toetsvragen zijn representatief voor de examenvragen; de vraagstelling is gevarieerd en peilt naar verschillende beheersingsniveaus (kennis, inzicht, toepassen). Voor cultuurwetenschappen zijn de toetsen voor dagelijks werk wel duidelijk meer op reproductie gericht dan de proefwerken, die de leerplandoelen evenwichtiger benaderen. Bij de rapportering wordt de verkaveling van cultuurwetenschappen in III,2 onterecht doorgetrokken tot cultuurwetenschappen¹ (maatschappelijke vorming) en cultuurwetenschappen² (filosofie), met vermelding van tekorten voor deze fictieve componenten. Leerlingen krijgen veel schriftelijke feedback bij de geëvalueerde opdrachten. Groeimogelijkheden zijn er verder nog in de ontwikkeling van transparante evaluatiecriteria voor leerplangebonden attitudes en in de toepassing van de door het leerplan (D/2009/7841/045) gevraagde peer- en zelfevaluatie.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Het nascholingsplan kadert in de schoolwerkplanontwikkeling. Het nascholingsplan werd voor advies voorgelegd aan de schoolraad (art. 19 van het participatiedecreet van 2/04/2004).
- De werkgroep Eigen OpvoedingsProject heeft in het verleden een aantal werkpunten aangebracht, doch bij de afbakening van prioriteiten hoorde geen planmatige aanpak van deskundigheidsontwikkeling op basis van een behoefteanalyse. Het is een belangrijk signaal dat de vakinhoudelijke nascholing in relatie tot het gebruik van nieuwe evaluatievormen en werkvormen evenals de ICT-geletterdheid vooral ingegeven wordt vanuit praktische noodzaak bij projectwerking en het toepassen van de onderzoekscompetenties.
- De school geeft regelmatig interne nascholingen waar schoolrelevante thema's aan bod komen. Algemeen pedagogische en administratieve nascholing worden gevolgd door de leden van specifieke werkgroepen en het secretariaatpersoneel. Wat pedagogische thema's betreft is wel heel wat deskundigheid ontwikkeld, wat zeker vruchten afwerpt bij de gerichte aanpak van de leerlingenbegeleiding.
- Het beleid stelt alle informatie ter beschikking, is bereid op elke vraaggestuurde navorming in te gaan, ondersteunt elk initiatief en komt tegemoet in de kosten, maar laat de participatie over aan de vakgroep. Het overzicht van de gevolgde nascholingen toont evenwel aan dat er bij een aantal vakgroepen slechts matige belangstelling is van de titularissen voor professionalisering. In het licht van de onderwijskundige uitdagingen vervat in de leerplannen is deze vaststelling niet zonder belang en betekenis. De gevolgen laten zich dan ook voelen in de opgemerkte hiaten bij de leerplanrealisatie. Voor dit aspect van interne kwaliteitszorg zijn zeker nog groeikansen.
- Van de leraren die nascholing volgden, wordt een beknopt verslag verwacht. Er is echter niet voorzien in een procedure om op te volgen of de verspreiding van de verworven inzichten en kennis daadwerkelijk gebeurt en aanleiding geeft tot veranderingen in de klaspraktijk. Hier zou zeker een initiatief kunnen ontwikkeld worden.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 *Afstemming tussen school en CLB of andere partners*

5.6.2 *Leerbegeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning.

Vaststellingen

- Hoewel de randvoorwaarden ruimschoots voldoen en het uitwerken van de leerbegeleiding gebeurt door een gedreven team, leidt de integratie van de leerbegeleiding nog niet tot de gewenste resultaten. De visieontwikkeling omtrent leerbegeleiding situeert zich binnen het kader van de GOK-werking, waarvan preventie en remediëring van leer- en ontwikkelingsachterstanden een van de thema's is. Maar deze visie wordt onvoldoende vertaald in concrete doelstellingen die tegemoet komen aan de begeleidingsbehoeften van de school, de leerkrachten en de leerlingen. Hierdoor zijn er weinig formele afspraken, richtlijnen en procedures die een referentiekader vormen voor een kwaliteitsvolle leerbegeleiding.
- De school ontplooit verschillende initiatieven om de preventie van leerproblemen schoolbreed aan te pakken (o.a. avondstudie, begeleide studie samen met leerlingen van de Karel de Grote Hogeschool, infosessies voor ouders). Op vakniveau worden er lessen leren leren gegeven in het vak Nederlands. In de andere vakken wordt verondersteld dat de individuele leraar (vakleraar of klastitularis) algemene en vakgebonden studietips geeft. Er is evenwel geen gemeenschappelijk referentiekader zodat de invulling van de leerbegeleiding weinig gelijkgericht gebeurt. Het ontbreekt de school aan duidelijke criteria, structuren en instrumenten om de effecten van de leerbegeleiding op school-, leerkracht- en leerlingenniveau te meten, op te volgen en bij te sturen.
- Alle leerlingen leggen vóór inschrijving een taalvaardigheidstest af. Bij een zwak resultaat wordt de leerling de inschrijving ontraden of wordt hij opgenomen in een remediëringstraject. Op de rapporten wordt de mogelijkheid geboden om de leerlingen te informeren rond het beheersen van taalattitudes, maar de invulling is na een enthousiaste aanzet bij de start nu veeleer minimaal en vooral leraargebonden geworden.
- Om leerlingen met minder goede resultaten effectief te begeleiden organiseert de school remediëringlessen voor wiskunde, Frans en Nederlands. De ouders krijgen op regelmatige wijze informatie over de vorderingen van hun kind, via het oudercontact, briefwisseling met een inventaris op het digitaal platform en het rapport.
- Het digitaal leerlingvolgsysteem geeft een goed zicht op de beginsituatie van de leerlingen. Leraren worden ertoe aangezet om de leerlingenresultaten en remediëringinitiatieven te verantwoorden op klassenraden en te registreren in het leerlingvolgsysteem. De inhoudelijke rapportering is echter leerkrachtgebonden en varieert van louter vaststellend rond studiehouding tot vakinhoudelijk onderbouwd. Er is nood aan concrete doelstellingen om een constructieve en gelijkgerichte registratie van remediëringinitiatieven na te streven.

- De aandacht voor gevarieerde werkvormen is leraargebonden. Er is nog nood aan deskundigheidsontwikkeling in dat verband.
- De school hanteert stappenplannen voor de opvang en begeleiding van leerlingen met geattesteerde leerstoornissen.
- De school verzamelt gegevens over leerlingenstromen en resultaten in elk vervolgjaar en in het vervolgonderwijs, maar analyseert ze onvoldoende in functie van eventuele bijstellingen van haar leerbegeleiding. Uit de schoolloopbaangegevens van de leerlingen blijkt dat de overgang van de tweede naar de derde graad voor een groot aantal leerlingen niet altijd even succesvol verloopt (significant meer B-attesten in de tweede graad en significant meer C-attesten in de derde graad dan in referentiescholen). Deze situatie heeft binnen de leerbegeleiding nog niet geleid tot analyses en bijstellingen.
- Er is een vlotte samenwerking met de CLB-medewerkers op basis van duidelijke afspraken.

5.6.3 *Loopbaanbegeleiding*

5.6.4 *Sociale en emotionele begeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De goed uitgebouwde psychosociale leerlingenbegeleiding functioneert goed. De school levert een aantal gerichte inspanningen om de sociale en emotionele begeleiding te integreren in het onderwijsleerproces. De socio-emotionele begeleiding kadert in een bredere leerlingenbegeleiding, die naast de mogelijke socio-emotionele problematiek ook de leerstoornissen en de studiemethode opvolgt.
- De school gaat uit van het principe dat elke leraar ook leerlingenbegeleider is. De zorgcoördinator en de cel leerlingenbegeleiding zorgen voor de ondersteuning en de coördinatie bij problemen.
- De eerste lijn wordt door de klastitularissen verzorgd. In de cel leerlingbegeleiding is per graad een leraar, die voor een aantal uren vrijgesteld wordt, verantwoordelijk voor het verzorgen van de tweedelijnsopvang. Deze begeleiding richt zich vooral op leerstoornissen en -problemen.
- De leerlingencoördinator functioneert als een soort crisismanager voor onmiddellijke opvolging bij gedrags- en tuchtproblemen en bij het te laat komen. De opgemerkte problemen, zowel van persoonlijke aard als rond attitudes, worden via het digitaal leerlingvolgstelsel doorgegeven aan de cel.
- De school heeft een gedetailleerd orde- en tuchtreglement opgesteld. Vanuit het principe dat goede afspraken goede vrienden maken zijn de schoolregels gekoppeld aan een strikt bestraffingsbeleid.
- De cel leerlingenbegeleiding en het CLB onderhouden frequente contacten en hebben een vlotte samenwerking. Voor leerlingen is de mogelijkheid tot een gesprek met de medewerkers van het CLB laagdrempelig (aankomen via smartschool). Indien nodig wordt doorverwezen naar externe professionele hulpverlening.
- De digitale centralisering van de gegevens over de leerlingen, evenals de notities van de cel leerlingenbegeleiding en de notulen van de klassenraad zijn vlot toegankelijk voor geselecteerde geïnteresseerden. De leden van de cel volgen geregeld specifieke nascholing.
- De school beschikt over een duidelijk uitgeschreven procedure rond de aanpak van leerstoornissen. Er wordt in samenspraak met de ouders een speciaal

begeleidingstraject afgesproken en de betrokken leerling krijgt een pasje, zodat het voor de leerkracht duidelijk is welke faciliteiten worden toegestaan.

- De school neemt een aantal initiatieven die het welbevinden van de leerlingen en de sociale cohesie bevorderen. Vooral het cultuuraanbod en de organisatie van vakoverstijgende activiteiten dragen hieraan bij.
- Een aantal leerlingen van de derde graad neemt in een project van vertrouwensleerlingen de begeleiding van activiteiten van de leerlingen van de eerste graad op. Hierdoor kunnen ze tevens als een luisterend oor fungeren en bemiddelen bij moeilijkheden.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze indicator/variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- Op schoolniveau bestaan er afspraken rond de puntenverhouding tussen het dagelijks werk en de proefwerken per graad. De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen wordt overgelaten aan de vakgroepen of aan de individuele leraren.
- De school is sterk gericht op een toetscultuur, waarbij de evaluatiegegevens onvoldoende worden aangewend om het onderwijsleerproces bij te sturen. Het aandeel en het puntengewicht van kennisaspecten zijn voor een aantal vakken niet in overeenstemming met de visie op evalueren die in de leerplannen wordt gesteld.
- De doorzichtigheid en de normering van de evaluatie is niet steeds duidelijk. Duidelijke richtlijnen en beoordelingscriteria ontbreken regelmatig.
- De school heeft nog geen schoolbrede visie op evaluatie en op de validiteit en de representativiteit ervan uitgetekend. Een schoolwerkgroep heeft zich vorig schooljaar over een aantal aspecten van de evaluatie gebogen. Dit heeft geleid tot een bijsturing en verduidelijking van de evaluatie voor een aantal vakken waarvoor geen examens worden afgelegd.
- Het aantal dagen dat wordt uitgetrokken voor de summatieve evaluatie ligt vrij hoog. Tevens worden voor een aantal vakken de lessen in de week voorafgaand aan de examenperiode aangewend voor voorexamens van bepaalde leerstofonderdelen. Binnen de werkgroep wordt nagedacht over het reduceren van het aantal evaluatiedagen en over het meer efficiënt aanwenden van de beschikbare onderwijstijd.
- Het opbouwen van voldoende professionalisering rond meer procesgerichte evaluatie is beperkt en situeert zich eerder op individueel niveau.
- Naast het cijferresultaat wordt er voor elk vak een letterbeoordeling rond inzet en leerhouding toegekend zonder een bindende invloed op het vakresultaat. De criteria zijn echter niet duidelijk omschreven. Vakgebonden attitudes worden zelden opgenomen; de school heeft hiervoor nog geen visie ontwikkeld.
- De onderbouwing van de attestering is voldoende tot goed. Het B-attest leidt vaak tot een vrij strikte clausulering.
- Een referentiekader, criteria of procedures voor de deliberatie zijn niet beschikbaar. De school opteert voor een geïndividualiseerde aanpak. Het aantal uitgestelde beslissingen is sinds vorige doorlichting sterk gereduceerd en beantwoordt aan de regelgeving. Wel zorgt een systeem van voorwaardelijke waarschuwingen, gekoppeld aan vakantietaken, voor een bepaalde vorm van bijsturing op zelfstandige basis. De effecten hiervan worden niet geanalyseerd. Een inhoudelijke afstemming op de noden van de leerling werd wel voorzien.

- Vak- en leraargebonden worden de leerlingen via zelfreflectie of zelf- en peerevaluatie meer betrokken bij het beoordelingsproces.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- De rapporteringspraktijk is op schoolniveau duidelijk en goed gestructureerd. Het leerlingenrapport is verzorgd en overzichtelijk.
- De school heeft vooral aandacht voor rapportering en communicatie over kennisaspecten en algemene attitudes. Schriftelijk commentaar over vakgebonden attitudes en vaardigheden ontbreekt meestal. Voor een aantal vakken (o.a. talen en wiskunde) worden de resultaten voor de verschillende leerplancomponenten regelmatig gespecificeerd.
- De leraren worden aangespoord om via diverse kanalen commentaar te leveren bij de geleverde prestaties. Vooral het leerlingvolgsysteem vervult hierin een toenemende centrale rol. Er zijn echter nog weinig afspraken om op het rapport gerichte duiding te geven bij sterke punten of tekorten.
- Om het talenbeleid te ondersteunen, verwacht de school van haar leraren dat ze vanuit alle vakken over het onderdeel taalvaardigheid feedback leveren. De doelgerichtheid en efficiëntie van dit waardevol initiatief werd nog niet onderzocht.
- De attestering en advisering bij de einddeliberatie worden voldoende gemotiveerd.

6. **ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL**

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Het directieteam voorziet voldoende participatief overleg en tracht via een aantal overlegorganen en vergaderstructuren feedback te ontvangen over de schoolwerking. De informatiedoorstroming verloopt via algemene vergaderingen, de wekelijkse mededelingen en in toenemende mate via het digitaal platform.
- Vanaf dit schooljaar werd de beleidsstructuur en het organigram van de school herwerkt. Een betere taakomschrijving en -afbakening voor de verantwoordelijken voor de diverse aspecten van de schoolorganisatie dienen te zorgen voor meer duidelijkheid en een vlottere communicatie.
- Het pedagogisch project van de school is vertaald in een algemene visietekst waarin de kernwoorden respect, openheid, engagement en professionalisme centraal staan. De concretisering van deze visietekst in duidelijke doelen en actieplannen komt pas in ontwikkeling.
- Een interne denkgroep (EOP) heeft twee schooljaren geleden een inventaris opgesteld van een aantal positieve elementen van de schoolwerking en van de bij te sturen aspecten. Het schoolbeleid is zich bewust van de noodzaak aan een inhaalbeweging op diverse terreinen van de pedagogisch-didactische werking, maar verkiest een gefaseerde aanpak. Dit heeft tot gevolg dat bijstellingen en vernieuwingen traag op gang komen of in de wachtkamer worden geplaatst.
- Er wordt veel vertrouwen toegekend aan de professionaliteit en de verantwoordelijkheid van de leraren. Vakgroepen worden beleidsmatig erg beperkt aangestuurd en opgevolgd, wat onder meer invloed heeft op de leerplanrealisatie van een aantal vakken.
- Door het ontbreken van een schoolbrede visie of richtlijnen is er een gebrek aan samenhang en gelijkgerichtheid op een aantal domeinen zoals de leerlingenevaluatie,

het nascholingsbeleid, de ICT-integratie, de realisatie van de specifieke eindtermen in de derde graad en de verticale opbouw van leerplandoelstellingen en competenties.

- De huidige configuratie van het computerpark zet de realisatie van de vakoverschrijdende eindtermen rond ICT (eerste graad) en de ICT-verwachtingen in de verschillende leerplannen onder druk.
- De school heeft een duidelijke visie op het talenbeleid. De meeste vakgroepen spannen zich in om hieraan mee te werken. De vakgroep Nederlands ondersteunt hen, maar beleidsmatig zijn er geen structuren voorzien om het talenbeleid op te volgen. Het bereik van talenbeleid naar alle leraren kan hierdoor problematisch worden. Bij de evaluatie van het talenbeleid heerst er nog verwarring tussen de evaluatie van acties en doelen. Aangezien niet alle doelen meetbaar werden geformuleerd en men geen duidelijke nulmeting heeft uitgevoerd bij de start van het talenbeleid, focust de evaluatie nu op het al dan niet volledig uitgevoerd zijn van de acties.
- De school heeft nog geen visie op kwaliteitszorg en –bewaking ontwikkeld. Dit schooljaar is het beleid wel in een opleidingstraject gestapt om de nodige kennis rond kwaliteitszorg te verwerven en in een volgende fase te implementeren.
- De school verzamelt een aantal (kwantitatieve) gegevens m.b.t. leerprestaties, attestering en resultaten in het vervolgonderwijs, maar deze vormden nog geen aanleiding tot analyse, reflectie of bijsturing van processen gericht op kwaliteitsverbetering.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor geschiedenis in de eerste en de tweede graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De socio-emotionele begeleiding.
- De inzet en de gedrevenheid voor de leerplanrealisatie in heel wat vakken.
- Het respectvolle schoolklimaat.
- De aandacht voor culturele en vakoverschrijdende activiteiten.
- De duidelijke visie op het talenbeleid en de inzet van de vakgroep Nederlands hiervoor.

Wat betreft het algemeen beleid

- De recentelijke inspanningen om het schoolbeleid meer vorm te geven.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De eigen verantwoordelijkheid rond interne kwaliteitszorg opnemen (cfr. het kwaliteitsdecreet van 8 mei 2009).
- Voor diverse aspecten van de pedagogische werking een visie uitwerken, aansturen en opvolgen.
- De leerlingenevaluatie en aansluitend het effectief aanwenden van de onderwijstijd optimaliseren.
- De professionalisering van de personeelsleden structureel aanpakken.
- Een ICT-beleidsplan ontwikkelen en implementeren.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor de basisvorming Engels in de derde graad aso.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte van de pool Moderne talen in de derde graad aso.
- De leerplanrealisatie voor het specifiek gedeelte van de pool Wiskunde in de derde graad aso.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 3 ASO	Engels	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		Engels
Graad 3 ASO Economie-wiskunde		wiskunde
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		Engels
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde		wiskunde
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen		Engels
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde		Engels en wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde		wiskunde

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet **vanaf 1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Etienne Gielen

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: Kris Smout